

Landbrugsministeren (*Anders Nielsen*). I Rigsdagssamlingen 1909—10 blev der paa Rigsdagen fremsat et Forslag til Lov om Grundafstaaelse til Anlæg af en Mergelbane fra Rindom Mergelleje til Ringkøbing Statsbanestation. Under Forhandlingerne i Folketinget — Sagens første Behandling — fremkom der Ønske om at gøre dette Lovforslag saaledes om, at det kom til at indeholde en almindelig Beføjelse til Ekspropriation af Arealer til Anlæg af deslige Spor. Man enedes fra alle Sider derom. Forslaget, som det saaledes blev ændret, blev i Folketinget vedtaget enstemmigt ved tredje Behandling og gik her op til det høje Landsting. Det skete imidlertid sent paa Samlingen; hvis jeg ikke husker fejl, var det den 10. April. Forslaget, som det saaledes var udvidet, vakte nogen Modstand i dette høje Ting, og Resultatet af den korte Forhandling blev, at Landstinget førte Forslaget tilbage til den Skikkelse, det havde ved Fremsættelsen i Folketinget, altsaa til kun at angaa Rindom—Ringkøbing-Banen. Men siden da er der jævnlig fra forskellige Mergelselskaber som ogsaa fra Det danske Hedeselskab rettet Henvendelse til Landbrugsministeriet om at fremskaffe en Lov, der gav denne almindelige Beføjelse, saaledes som Folketinget vedtog Lovforslaget i Samlingen 1909—10. Og henset til den Betydning, det har for udstrakte Egne, mergelfattige Egne i Jylland, at der gøres alt for at lette Tilførslen af Mergel, har jeg ikke ment det rigtigt at undlade at imødekomme de stærke Ønsker fra Mergelselskaberne og Det danske Hedeselskab, og jeg har derfor fremsat et Forslag i Folketinget, som har vedtaget det med nogen Ændring, og dette Forslag foreligger nu her for det høje Ting. Det gaar ud paa, at Landbrugsministeriet bebyrdes til at meddele Andelselskaber, hvis Formaål er Anlæg og Drift af Mergelspor, Bevilling til at tvangsindtage Arealer, som er fornødne til Anlæg af Mergelspor over uvillige Mænds Jord, men en saadan Bevilling kan dog kun meddeles, naar det eller — hvis der er flere — de Amtsraad, indenfor hvis Omraade Sporet føres, efter at have indhentet de vedkommende Sogneraad's Erklæring, gør Indstilling derom. Endvidere skal der foreligge en Erklæring fra Det danske Hedeselskab. Saaledes underbygget forelægges Indstillingen da for Landbrugsministeriet, der skønner over Sagen og giver Bevillingen, om det findes betimeligt. Bevillingen gives under den naturlige Forudsætning, at den paa-

gældende Ejendomsbesidder skal have fuld Erstatning, derunder Godtgørelse for de med Anlægget forbundne Ulemper.

Dernæst er der i Lovforslagets § 3 Bestemmelsen om, at Kommunalbestyrelserne skal opkræve Interessentskabsbidraget sammen med de kommunale Skatter, naar det i de paagældende Selskabers Vedtægter er bestemt, at Interessenten paa et givet Tidspunkt skal afgive skriftlig Erklæring om, at han har modtaget den af ham bestilte Mergel, og at han godkender sin Skyld til Selskabet i den Anledning, og Vedtægterne i øvrigt er stadfæstede af Landbrugsministeriet. For disse Bidrag haves Udpantningsret, og følgelig skal Sogneraadene, for saa vidt der mangler Betaling efter Opkrævningen, søge Beløbet inddrevet ad Udpantningsrettens Vej.

Dette er de to Hovedpunkter, Lovforslaget indeholder, og som der fra de paagældende Selskabers Side lægges fortrinsvis Vægt paa, for det sidstes Vedkommende af Hensyn til at lette det solidariske Ansvar, der betinger Selskabernes gode Virksomhed. Det er noget, der siger sig selv, man behøver ikke at opholde sig vidtløftig eller længe derved, at naar man har denne Opkrævningsform forbunden med Udpantningsret, er det lettere at gennemføre det solidariske Ansvar i disse Selskaber, end hvis man ikke havde disse Midler. Og med Hensyn til det første Spørgsmaal, der har foreligget det høje Ting en Gang tidligere, men ikke da fandt Bifald, vil jeg gerne sige, at principielt vil det høje Ting ikke nu rejse Indvending derimod, det trøster jeg mig til at gaa ud fra paa Forhaand, thi det principielle i det Spørgsmaal er afgjort ved Loven om Grundafstaaelse til Banen fra Rindom til Ringkøbing. Lovgivningsmagten har dermed sagt, at der kan tvangsindtages Arealer i Øjemed som det, vi her beskæftiger os med. Spørgsmaalet er kun, om Lovgivningsmagten skal sættes i Bevægelse i hvert enkelt Tilfælde, eller man ved Lov vil give en almindelig Beføjelse, hvorved det i alle ligeartede Tilfælde overlades til Landbrugsministeriet at give Bevilling til den her omhandlede Ekspropriation. Jeg trøster mig til, at det høje Ting ved at overveje Sagen under Hensyn til dens store Betydning for vide Egne af vort Land vil slutte sig til Lovforslaget, saaledes som jeg her har fremsat det. Derved gøres der en god Gerning. Jeg anbefaler dermed Lovforslaget til velvillig Behandling og — af Hensyn til Tidspunktet — forholdsvis hurtig Fremme i det høje Ting.